

om nedsættelse af retsafgiften i sager om krav på højst 50.000 kr.

Med hensyn til de enkelte elementer i Retsplejerådets forslag henvises til den nærmere gennemgang nedenfor, men forenklingen i forhold til de almindelige procesregler består navnlig i følgende elementer: 1) Retten varetager sagens forberedelse, 2) der stilles strengere krav om, at bevisførelsen skal være relevant for afgørelsen af sagen, 3) der indføres forenklede regler om sagkyndig oplysning af sagen, og 4) hovedforhandlingen forenkles. Der foreslås desuden en forenklet appelbehandling af sager, der er afgjort i småsagsprocessen (pkt. 8.2.9 nedenfor).

8.2.2. Advokatmedvirken i småsager

Retsplejerådet fremhæver som nævnt ovenfor, at det er et væsentligt formål med de foreslåede regler om en særlig småsagsproces, at omkostningerne ved at gennemføre en sag skal begrænses, så de står mål med det beløb, sagen drejer sig om. I den forbindelse har udgifter til advokatmedvirken central betydning.

Rådet anfører to forudsætninger med hensyn til advokatmedvirken, som efter rådets opfattelse må ligge fast ved den nærmere udformning af ordningen.

For det første bør det ikke komme på tale, at det offentlige i alle mindre sager skal betale for advokatbistand til parterne uden hensyn til sagens art (erhvervs-mæssig, ikke-erhvervs-mæssig osv.) eller parternes økonomiske forhold. Statslig omkostningsdækning bør kun forekomme inden for området for fri proces.

For det andet kan det efter Retsplejerådets opfattelse ikke komme på tale at forbyde advokatmedvirken. En part må således altid have ret til for egen regning at lade sig repræsentere af en advokat. Det vanskelige spørgsmål er, hvornår – og ikke mindst med hvilket beløb – en tabende modpart bør kunne pålægges at erstatte den vindende parts udgifter til advokat.

Retsplejerådet anfører med dette som udgangspunkt, at den tabende part i overensstemmelse med de almindelige regler om sagsomkostninger som udgangspunkt bør erstatte den vindende part de udgifter, den vindende part *med føje* har afholdt i forbindelse med retssagen, hvorimod den tabende part ikke skal erstatte *unødvendige* udgifter. Spørgsmålet er derfor, hvornår og i hvilket omfang advokatmedvirken er nødvendig i den forenklede procesform for sager om mindre krav, som rådet foreslår.

Retsplejerådet foreslår en model, der ikke indebærer en principiel ændring af advokaternes traditionelle stilling i civile retssager. Advokatmedvirken har retssikkerhedsmæssigt betydning bl.a. på den måde, at advokaterne kan foretage kontradiktoriske afhøringer

af parter og vidner, dvs. hvor advokaterne hver især målrettet søger at fremme sin klients sag, og advokaterne kan under proceduren sørge for, at deres klients synsvinkel og argumenter kommer klart til udtryk. Retsplejerådet finder derfor, at en småsagsproces ikke bør udelukke, at en vindende part kan få dækket udgifter til advokat hos modparten.

Retsplejerådet finder, at det *beløb*, der kan tilkendes en vindende part til dækning af dennes udgifter til advokatbistand, bør fastsættes under hensyn til sagens betydning. Hermed markeres det, at der principielt kan være behov for advokatbistand i alle sager, men at der samtidig skal være et rimeligt forhold mellem sagens betydning og størrelsen af sagsomkostningerne.

Med hensyn til forslagets nærmere udformning på dette punkt henvises til pkt. 8.2.6 nedenfor.

Der henvises til betænkning nr. 1436/2004 side 444-446.

Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter og forslag, jf. nærmere nedenfor under pkt. 8.2.6.

8.2.3. Anvendelsesområdet for småsagsprocessen

8.2.3.1. Retsplejerådet foreslår, at anvendelsesområdet for småsagsprocessen udformes på følgende måde:

- 1) Krav uden økonomisk værdi og krav med en økonomisk værdi på højst 50.000 kr. behandles som udgangspunkt automatisk i småsagsprocessen, hvis kravet i øvrigt hører under byret, herunder boligret.
- 2) Sager omfattet af retsplejelovens kapitel 42-44 kan ikke behandles i småsagsprocessen. Det drejer sig navnlig om sager om ægteskab og forældremyndighed, faderskab, værgemål mv. Retsplejerådets *flertal* (10 medlemmer) foreslår, at heller ikke sager omfattet af retsplejelovens kapitel 88 (private straffesager) skal kunne behandles i småsagsprocessen.
- 3) Når tvisten er opstået, kan parterne aftale, at sagen ikke skal behandles i småsagsprocessen.
- 4) Når tvisten er opstået, kan parterne aftale, at en sag med en økonomisk værdi over 50.000 kr. (dog ikke sager omfattet af retsplejelovens kapitel 42-44 eller – efter *flertallets* forslag – kapitel 88) skal behandles i småsagsprocessen. Selvstændige erhvervsdrivende kan i sager, der vedrører erhvervsvirksomheden, indgå en sådan aftale også før tvisten er opstået.
- 5) Retten kan efter anmodning fra en part eller af egen drift bestemme, at en sag overgår til den almindelige procesform, hvis sagen angår særlig